GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Joi'a si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/2 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mon. sunatória.

Anulu XXXIX.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 101. Brasiovu 30 Decembre 11 Ianuariu 1876/7.

De anulu nou.

Anulu ce trecù, a pusu in agitatiune continua si chiaru febrile pe tóte popórale Europei si cu atatu mai vertosu pe ale acestei monarchie, in care se afla si partea natiunei nóstre romanesci in numeru de trei milióne. Tóte cestiunile de viétia cate s'au pusu la ordinea dilei in anulu espiratu, ne atingu si pe noi in celu mai strinsu intielesu alu cuventului, prin urmare ele ne obliga, cá se ne interessamu de ele si se le studiamu fórte seriosu. Tóte bunurile din lume, chiaru panea, pe care o ceremu dela Ddieu in Tatalu-nostru, depende in parte essentiale dela deslegarea cunoscuteloru cestiuni, ori-cumu se voru numí acele, interne, esterne, dualismu, finantie, banca, vama, libertate, despotismu, dreptate, tiranía, séu cestiune orientale, slavo-turcésca, ori russo-turcésca, séu — conflagratiune européna, in care se fia engagéta averea si viéti'a miriadeloru de romani. La periculele, caroru eramu espusi, se mai adause in momentele de facia unulu supremu, care pune in jocu chiaru esistenti'a statului Romaniei. Nóu'a constitutiune turcésca are in sinesi nu numai simburele unui bellu russo-turcescu, ci si alu crancenului turco-romanescu, carui asemenea nu s'au mai vediutu din partea Romaniei dela Stefanu-celu-mare pana in diu'a de astadi. Sultanulu -si arrogà dreptulu ne mai auditu, de a da si natiunei romanesci numele de otomanu, de supusi otomani. Camerele, principele Carolu, gubernulu seu, natiunea intrégа considera acea fapta a sultanului Abdul-Hamid si a Vezirului seu curatu cá calcare a totororu drepturiloru tierei, insocita de insult'a cea mai dorerósa, care se póte intempla unui poporu ajunsu la conscienti'a demnitatiei sale si care se scie stima pe sinesi. In acestu punctu nu este permissa nici cea mai mica concessiune.

Romani'a nu va poté se scótia in campulu sangelui mai multi cá optudieci de mii ostasi bine exercitati, déra acea óste mica scie pentru ce are se se bata si in care cumpana se-si arunce baionetele sale. Suntu cativa ani de candu Pórt'a otomana si barbatii sei de statu aflá placere satanica, cá se-si bata jocu de Romani'a, de drepturile si de tóte interessele locuitoriloru ei. Astadi acei turci vinu cá se denege Romaniei insasi existenti'a ei natiunale si politica; ei pretindu cá Domnulu tierei alesu cu dreptu hereditariu, se iè titlulu de „chefu“ (gubernatoru, emiru, beiu?), éra natiunea se renuntie la dreptulu seu suveranu de legislatiune, apoi se tramita deputati si senatori la parlamentulu centrale din Constantinopole, alaturea cu turcii, cu arabii, cu bosniacii si arnautii, cu berberii, cu negrii, cu cabilii, cu drusii, curdii, nozairii si tieganii, scurtu, cu toti semi-selbaticii Asiei si ai Africei.

Asia stamu cu inceputulu anului 1877: flacarele Bellonei au inceputu se prelinga coperisiele caseloru nóstre din cóce de munti. Multime nenumerata de locuitori ai Transilvaniei, inca si din Ungari'a, impinsi de amar'a loru sórte de aici, s'au stramutatu cu locuinti'a in diverse regiuni ale Romaniei. Starea loru actuale nici-decumu nu póte se fia indiferenta pentru noi cei remasi aici. Suntu sute de teneri esiti de prin scóle, inse nicairi aplicati in patri'a loru, prin urmare emigrati, cari astadi se afla inrolati in liniele armatei romanesci.

In acésta situatiune critica este datori'a fiacarui romanu patriotu, care scie carte mai multa séu mai pucina, cá se se afle in curentulu evenimenteloru, se nu o patia cumuva cá fetele din evangelia, din ale caroru candele lipsiea untulu de lemnu, prin urmare lipsiea lumin'a si dominá intunereculu. Écca inse, ca tocma asia o patira confratii nostri din Ungari'a si Banatu. Unu milionu si siese sute mii romani ajunsera, cá se nu aiba nici-unu diariu politicu in limb'a nóstra si asia se le caute a cití in alte limbi legionu de fabule si calumnie infame aruncate asupra numelui romanescu, se fia supusi la pericululu de a trage multime de informatiuni false, evenimente esplicate pe dosu, sofisme si neadeveruri scandalóse, de care avemu esemple pe fia-care di.

Amu dorí se aflamu dela mana competente, care au potutu se fia causele acestei desolatiuni in care a ajunsu publiculu romanescu din Ungari'a, pentru-ca ori cate cause ni s'au comunicatu pana acumu in acésta materia, nu ne satisfacu de locu. Popóra mici de cate 2—3 sute de mii de suflete au cate 3—4 diaria politice in limb'a loru; éra 16 sute de mii de romani se nu aiba nici unulu? Romanii din Ungari'a si Banatu stau in respectu materiale mai bine decatu ardelenii.

Acésta stagnatiune a romaniloru din Ungari'a impune celoru din Transilvani'a datoría indoita de a nu se retrage si ei tocma acuma, in momentele supreme, dela postulu loru, ci a persevera pana in capetu. Celu pucinu noi suntemu decisi intru acésta, si depende numai dela imbraciosiarea publicului lectoriu, cá se dàmu „Gazetei“ intendere multu mai mare decatu este acésta de acumu, ceea ce se póte, indata-ce numerulu abonantiloru va ajunge la celu de inainte cu 12 ani.

Asia déra, inainte cu Ddieu. Red.

Programe si anuntiuri de ale diarialoru ungaro-transilvane.

Suntu cativa ani de candu s'a observatu, ca diariale maghiare si germane cu finea fia-carui anu -si manifestá mai multu séu mai pucinu nemultiumirea loru cu trecutulu; asta-data inse pessimismulu loru semena ca au ajunsu la acea culme, de unde se incepe desperatiunea. Pana in an. 1849 eramu dedati se vedemu, ca foile revolutionarie din Ungari'a insulta pe cele conservative de Peciovicíu, nomenclatura de batjocura, sub care se intielegea partisanii Casei imperatesci si era sinonimu cu tradatoriu de natiune si de patria. Astadi fanatismulu iea érasi dimensiunile vechi. Pana eri alaltaeri tradatori de patria era in ochii acestoru fanatici numai romanii si slavii, acumu inse chiaru foile ministeriali au intru nimicu se spuna lectoriloru in anuntiuri de prenumeratiune, ca conservativii, ca aristocrati'a s'au confederatu cu inemicii patriei, adeca cu romanii („Kelet“ contra „Ébredés“). Astadi chiaru si sasii, vechii confederati, membrii ai uniunei celoru trei natiuni, n'au altu titlu mai frumosu si mai alesu, decatu celu care se dà romaniloru, adeca tradatoriu. Intieleptulu „Pesti Napló“ merge si mai departe: elu s'a revoltatu chiaru in contra cerului, care -si uità de a sa demnitate, din causa, ca inca totu mai tolerédia pe faci'a pamentului russi, serbi, montenegrini, pe Gorciacoff si Ignatieff, Ristici si pe toti inemicii turciloru, éra diplomatii Europei trecu in ochii acelui diariu de femei, care béu cafea. „Pester Lloyd“ afla, ca ministeriulu, camerele Romaniei si armat'a ei suntu o adunatura de sarantoci ticalosi, cari n'au nici bani si mai pucinu curagiu de a resiste russiloru si a primí cu braciale deschise pe turci, cu basî-bozucii, cu spachii si cu tóte bataliónele cate suntu recrutate din bandele adunate din Asi'a mica, Siri'a si Arabi'a. Acelu diariu alu speculantiloru nu vrea se scia de aceea ce recunósce cu placere tóta opiniunea publica européna cea impartiale si necorrupta, ca adeca Romani'a -si impliní in decursulu anului 1876 datori'a sa cu lealitate perfecta catra Europ'a, in spiritulu tractatului de Parisu, si ca in Augustu, pre candu cabinetulu din Bucuresci facù intrebare la cabinetele poteriloru mari despre trecerea voluntariloru russi la Serbi'a, i se respunse: Nu ve oppuneti, lasati'i se tréca, face-ti-ve ca nu'i vedeti, déca au paspórte in regula; mai departe e tréb'a Europei, nu a romaniloru. „P. Lloyd“ si complicii sei nu vedu, ca voindu se scótia castanele din spudi'a russésca cu degetele romaniloru, cenusi'a cu focu are se sara de siguru si in ochii maghiariloru.

Suntu cateva luni, de candu diariale maghiare incepura se-si faca ele insele spaima dicundu, cá si in anulu 1830, ca russii au se ocupe Transilvani'a, si se pare, ca acea rumóre fù latita si prin diariale Angliei mai multu dela B.-Pest'a, inadinsu, cu scopu de a insufla frica Vienei, de a compromitte totu-odata pe romani. Ei atata mai repetira acésta eventualitate, pana candu mai pe urma incepura se o créda ei insii. Acum inse diariale subventionate se dau de catra padure si cá gratulatiune de anulu nou striga din respoteri: Pana candu acésta tiéra Transilvani'a va fi ocupata acumu de Russi'a, mai apoi de Romani'a? Acésta situatiune nu mai e de suferitu. Susu maghiari pana la unulu, la arme maghiari cu toti „honvedii“ nostri, se ne aparamu tiér'a, corón'a, pe rege („M. Polgár“ din 31 Decembre articlu de fondu).

Cà acea fantoma turbura spiritele si in regiunile superiori dela Budapest'a, se cunósce curatu din tonulu diarialoru capitalei, authenticatu cumu amu dice, prin estraordinariulu scandalu publicatu dela Caransebesiu in „Albin'a“ nr. 114 din 17/30 Dec. a. c. sub titlu: Trema prósta, spionagiu si mai prostu, in care se spune despre unele cercularie episcopesci secrete, inaintate din porunc'a ministeriului de interne si a celui de culte (nr. 1518 din 21 Nov. 1876) catra protopopi, in care se dice ca: „intre locuitorii romani din patria se latiesce scornit'a faima, ca prin influinti'a si ajutoriulu imperatiei russesci, in primavér'a venitória „Ardealulu ar' avea a se annexa la Romani'a“. — „Episcopii deci se fia provocati a dispune in propriulu loru cercu de activitate cele ce voru afla „cu cale si de lipsa; déra tóte in modu confidentiale, pe cale privata, fora sgomotu“. De ací incolo urmédia cuprinsulu necalificabile alu cerculariului episcopescu, care se póte cití in susu citatulu diariu romanescu.

De voru fi mai esitu si dela alti archierei asemenea cercularie, se va afla mai tardiu. Fia cum va fi, pe noi nu ne voru surprinde intru nimicu.

Suntu ani cincidieci, adeca din teneretiele nóstre, de candu amu mai vediutu multe de aceste si preste aceste, precum calcari de cancelarii episcopesci, pedepse pentru-ca au cutediatu se faca visitatiuni canonice, infruntari aspre, ca-ci nu silescu pe cleru si poporu in jugulu cutarei politice dominante, amerintiari cu destituire si exiliu. Amu spus'o acésta in an. 1866 si in anii mai din cóce, dupa alegerea metropolitului **Procopiu** si chiaru in anulu trecutu la alta ocasiune. Cunóscemu si legile approbatali, care inca **nu suntu** abrogate si dupa care, (dica altii ce le place) mai suntu gubernati pana in diu'a de astadi romanii si clerurile loru prin **man'a libera** inaugurata in an. 1867 curatu in sensulu si spiritulu Approbateloru, adeca prin despotismu ministeriale. In totu casulu inse porunci de aceste si cercularie suntu si remanu insulta a demnitatiei episcopesci, degradata la stare de politiaiu, éra anume in casulu si **situatiunea de facia**, ele suntu insulta aruncata si in faci'a celoru trei imperati, persiflagiu, satira a confederatiunei si amicitiei loru, demintire a neutralitatiei austro-unguresci.

Acésta e desperat'a situatiune, ce -si prepara ungurenii cu lung'a serie de nebunii comisse de ei in cursu de diece ani.

Catu e de terribile poterea consciintiei rele, care intiépa si róde neincetatu, se póte cunósce si din urmatóriele casuri próspete publicate prin cele mai multe diaria maghiare.

In urbea Kikinda se latise si confirmase fam'a, ca in ajunulu Craciunului gregorianu, candu cei de ritulu latinu mergu la baserica nóptea, cei de ritulu gr. orientale au se omóre pe toti locuitorii nemti si maghiari. Politia si ostasime patrolara tóta nóptea, pandindu si privighiandu; déra spre mirarea celoru spaimantati nici-unu serbu ori romanu nu s'au desteptatu nici macaru din somnu, si numai in alta di au aflatu ce era se patia, déca ar' fi esitu din casele loru. Ce mai tragicomedia. Tocma asia se intemplase la Brasiovu in Aprile 1848 intre sasi si romani.

In tienuturile Desiului din Transilvani'a subprefectii si spionii venédia barbatesce dupa agenti si spioni russesci, cari ar' ambla di si nópte pintre romani cu pungile pline de imperiali si ruble russesci, éra „Kelet" din 3 Ian. 1877 n. impintena pe prefectulu comitatului, cá se nu desiste, pana ce nu va pune man'a pe toti. Numai apoi, déca le va lua pungile cu bani russesci, se-i transmitta la jidovii din Iassi, cá se-i schimbe cu note austriace.

„Nemzeti H.", „Kelet", „M. Polgár" se turbura tare, pentru-ca a esitu la lumin'a dilei ordonanti'a secreta a ministriloru data catra archiereii romanesci, cá se faca servitiu de politiaiu, si au impertinenti'a de a incrimina pe acestia, pentru-ca a datu Ddieu de s'a revelatu si astadata acelu attentatu asupra demnitatiei si vocatiunei sacre a archipastoriloru. Prosti mai suntu acei publicisti maghiari. Mei ómeni, déra cumu póte se remana secretu unu fermanu cá acela, in care se comitte archipastoriloru cá se urmedie precum vediuramu ca urmă parintele episcopu Ioanu Popasu dela Caransebesiu, adeca se dea cercularia catra protopopi, se comande acestora cá se dascalésca pe preuti si pe fruntasii poporului? Apoi nu vediurati voi, ca unii preuti mai sinceri si naivi, voindu se 'si implinésca cu totu zelulu datori'a impusa loru, se urcara pe amvonu si vorbira de acolo catra poporu dicundu-le: Ómeni buni, inaltulu ministeriu ungurescu a poruncitu preasantitului si prin elu nóue, se ve invetiamu, cá se nu credeti la nebunatici si flusturati de aceia, cari citescu gazete unguresci si ve spunu din acele, ca de va fi bataia mare de imperati, atunci imperatulu Russiei va da Ardealulu la tiér'a romanésca. Vedeti se nu me bagati si pe mine in nevoia, se me faceti cá se'mi perdu si saracutiulu ajutoriu de 50 fl., ca voi nu aveti de unde se mi'lu impliniti". Dupa acea predica simpla ómenii esira din baserica dandu din capete si dicundu: „Mei Petre me, noi suntemu prosti, déra dicu dieu, ca domnii cei mari suntu si mai prosti decatu noi. Bine dice unchiasiulu Ilie, ca unde'i minte multa, este si nebunía multa. Noi scimu din mosi de stramosi, ca prieteni buni cá imperatulu nostru si imperatulu muscaliloru nu mai suntu altii pe lume, si amendoi au tieri destule, nu le mai trebue se-si iè unulu dela altulu. Da óre ungurii de ce se temu asia tare de muscali?

Totu diariale maghiare comunica si altu lucru fabulosu, ca adeca in basericele serbesci se facu rogatiuni pentru Alexandru imperatulu Russiei. Acuse de aceste, scóse asupra serbiloru si romaniloru, sunt la moda inca din dilele imperatului Nicolae.

Altu-ceva ne spune „Magyar Polgár" din 5 Ianuariu inse totu asia cornuratu. „Diplomatii" poporului romanescu din Transilvani'a cu numele: Dr. I. Ratiu, Dr. Gr. Silasi, „professorulu" G. Baritiu, Ioanu Moldovanu, Aronu Densusianu lucrédia in Vien'a cu totu adinsulu, cá se aduca érasi absolutismulu in tiéra, si apoi se se faca stergatori de cisme la nemti, éra pe poporu -lu ametiescu cu numele „imperatului". Dupa mai multe insulte ce arunca cunoscutulu renegatu asupra susu numitiloru barbati, apoi ataca greu si onórea personale a celoru doi advocati si mai vertosu a dlui Densusianu, despre care afirma, „ca ar' fi ruinatu multime de familii in districtulu Fagarasiului". Noi nu scimu cine suntu „diplomatii" poporului romanescu in Transilvani'a, scimu inse atata, ca cugeta si simtu cá cei cinci susu numiti, de cinci sute de ori cinci. Imperatulu? Vedi-bine.

Déra renegatii din Clusiu se audia pe secui, cari nici nu sciu se dica Király, ci totu-deauna Császár, cu adausu de ex. „Jaj, jaj, mégis jobb volt mikor a Császár parancsolt az országban?"

Vechiulu absolutismu a disparutu din Austri'a. Drepturile **constitutionali** atatea cate le au tierile cislaitane, fia multe, fia mai pucine, suntu respectate cu rigóre, éra nu calcate in pitióre, nici sanctiunea loru scuipata, nici „mani libere" nu se inbala calcandu drepturi nationali si personali. Acolo disput'a curge numai asupra drepturiloru si **mai multe**. —

Cumplita vetamare de onóre, ddnii advocati sciu cumu se si-o repare.

Brasiovu 29 Dec. 1876 (10 Ian. 1877.)

Asecurarile, ce dlu primu ministru maghiaru Tisza le-a datu gratulantiloru sei la anulu nou, nu paru a se realisá dupa placu si dorintia, deórace nice cestiunea interna a noului pactu dualisticu, nici cea orientale esterna nu grabescu a se resólve intr'unu modu multiumitoriu pentru interessele specifice ale statului maghiaru. Diurnalele, cari pretindu a fi bine informate, sustienu cu taria, ca negotiatiunile dualistice se voru incepe de nou in dilele prossime, inse totu acele diurnale adaugu cu totu dreptulu, ca pactulu dualisticu va remané si de astadata o dorintia pia pana atunci, pana candu nu voru vení alte tempuri mai favorabile si alti barbati mai prudenti cá se-lu realisedie, séu se-lu cassedie cu totulu.

De asta-data va fi ascultata si banc'a nationale, fora consentiementulu careia nu se póte realisá noulu pactu dualisticu; inse acésta banca propune, cá se se sustiena statulu quo pe langa simplu adausu, ca Ungariei i se recunósce dreptulu asupra unei parti de trei-dieci percente a billeteloru de banca, ce se dau in comerciu si i se concede a fi representata directu in directiunea bancei, inse fora dreptu de paritate. Pactulu ce ar' fi de a se incheié in sensulu acesta ar' fi numai provisoriu pana la regularea valutei. — Déca e adeveru, ca banc'a nationale nu concede unguriloru mai multu decatu atata, atunci nu mai pucinu este adeveratu, ca sub asemeni conditiuni ungurii nu se voru impacá cu fratii loru nemti.

— Totu asiá de nefavorabilu stau lucrurile si cu privire la cestiunea orientale, pre care ungurii vreau se o deslege cu sabi'a de onóre ce au dus'o lui Cherim-pasi'a. Precandu deputatiunea studentiloru din Pest'a, constatatória din optu individi, plecă in 4 Ianuariu 1877 st. n. catra Constantinopole, ducundu cu sine sabi'a lui Cherim, pre atunci diurnalulu judanescu „Pester Lloyd", cá organu inspiratu de persóne din apropiarea lui Andrássy, revine la cestiunea mobilisarei armatei austriace si in butulu tuturoru desmintiriloru de pana acum, in numerulu seu dela 4 Ianuariu 1877 st. n. comunica intre altele, ca inainte de aceea cu vr'o trei dile s'au tramisu comandantiloru militari nisce instructiuni referitórie la eventualea mobilisare a armatei. Detaiurile acestei instructiuni suntu si remanu unu secretu alu unoru pucine persóne, inse din acestu faptu se póte deduce cu probabilitate, ca desi d'ocamdata de o mobilisare generale nu póte fi vorb'a, totusi se vede, ca o **mobilisare partiale** este imperativu necessaria. — Din aceste espectoratiuni pipaite ale numitului diurnalu se vede, ca in consiliulu celu mare ministerialu, ce s'a tienutu in 28 lun'a trecuta in Vien'a, s'a decretatu a se mobilisá d'ocamdata numai o parte a armatei, ceea ce póte se si urmedia in dilele prossime. —

— Scirile dela conferinti'a din Constantinopole suntu dintr'o di intr'alta asiá de varie, incatu i vine omului se créda, ca tóta intieleptiunea diplomatica consta astadi numai si numai din minciuni si fleacuri. Abiá se recira bine scirile, cari suflau „pace" pe tóte tonurile, si le urmara indata altele de natura bellicósa.

— Pórt'a otomana si-a presentatu contrapropunerile sale dimpreuna cu motivele, pre cari ministrulu de esterne Safet-pasi'a le-a cetitu in siedinti'a dela 4 Ianuariu 1877 st. n. Turci'a se invoiesce, cá Bulgari'a se-si capete o administratiune crestina, respinge inse indetorirea ce i se pune, cá se accepte guvernatori crestini si in Bosni'a si Hertiegovin'a. Pórt'a respinge mai departe cu tóta poterea cuventului ori-ce ocupatiune militaria si cu privire la desarmarea mohamedaniloru dice, ca acést'a nu e de lipsa, deórace de acumu inainte si crestinii voru portá arme. Asemenea respinge Pórt'a si propunerile conferintiei relative la largirea confiinieloru Serbiei si ale Muntenegrului, din contra cere, cá Serbi'a se demoliedie tóte fortaretiele si se platésca o suma considerabila cá desdaunare de resbelu.

— Totu in 4 Ianuariu s'a tienutu in Constantinopole si unu consiliu de ministri, care a decisu, precum dice diurnalulu officialu „Vakit", a sustiené contrapropunerile presentate conferintiei chiaru si in casulu, candu plenipotentiarii s'ar' departá de acolo. Numitulu diurnalu turcescu spéra, ca Europ'a se va tiené neutrale si resbelulu se va localisá intre Russi'a si Turci'a. Turci'a nu póte se accepte propunerile conferintiei, deórace suntu vetematórie pentru suveranitatea si auctoritatea sa. Midhat-pasi'a a redicatu siedinti'a consiliului ministerialu cu cuvintele: „Eu preferu resbelulu inaintea unei rescóle a mohamedaniloru". — In faci'a acestei situatiuni se astépta in totu momentulu inchiderea conferintiei si inceperea inimicitieloru.

Infamii scornite de jidovii din Moldov'a.

Cei, cari citescu nemtiesce si ungeresce, cunoscu turbat'a batere de alarma a jidoviloru, cari au telegrafatu, nu cá din Moldov'a, ci sub pretestu, ca de acolo nu au potutu, dela Brasiovu, ca prefectulu districtului Vasluí ar' fi aruncatu multime nenumerata de familii jidovesci din locuintiele loru pe strate, in frigu, in geru, lasandu-i goli cá napulu; ca apoi multime din acele familii ar' fi mersu la Bucuresci spre a se plange la ministeriu, care inse nu a voitu se scia de ele, éra altele ar' fi venitu pana la Brasiovu. Aceste minciuni piramidali se publicara mai antaiu in „Pester Lloyd", care apoi indata a dóu'a di vomí asupra statului si natiunei romanesci cele mai scarnave insulte si facù apellu la ministrulu Andrássy, cá si la tóta diplomati'a, se infrene si pedepsésca pe romani. Ministrulu de esterne indata si provocă pe consu-

late cá se dè informatiune exacta la momentu; totu-odata se facù intrebare si aici la Brasiovu, déca au sositu, si cate familii jidovesci din Moldov'a. Nu trecura cinci dile, si tóta faim'a esí minciuna blastemata, precum ne asigura ministerialulu „Fremdenblatt“ din 4 Ian. a. c.

Noi cunóscemu de aprópe impregiurarile din Moldov'a. Numeru mare de jidovi austro-ungaresci, fugu neincetatu in Moldov'a, care de fric'a cataniei, care de fric'a pedepsei pentru crime comisse, si temenduse de consulate, se tragu pe ascunsu dela orasie la sate, fora pasportu, fora bani, fora professiuni oneste. Consulatele 'i reclama, prefectii si subprefectii obligati chiaru prin tractate ei ridica si'i tramitu la urm'a loru. Déraací érasi se adeverí sententi'a romanésca: Jidovulu lovesce si totu elu sbiéra.

Candu sate intregi de romani ardeleni s'au spartu si locuitorii goniti din ele au remasu fugari pe pamentu, candu scóle romanesci confessionali cá cea din Rocn'a suntu risipite si luate cu poterea, atunci „Pester Lloyd“ si toti complicii sei nu vedu si nu audu nimicu din tóte aceste; déra pentru nisce vagabundi, carora, cumu dicea deunadi „Mármaros“, nici nume nu li se pune candu ii taie impregiuru, pentru cá se-si póta perde mai usioru urm'a din tr'unu districtu in altulu, din un'a tiéra in alt'a, li se rupe anim'a si colcaie de resbunare.

De altmentrea numai orbulu nu vede, ca acésta alarma avea tendenti'a de a influentiá asupra diplomatiloru adunati in conferentia, la care „Alliance universelle israelite“ dela Parisu, Vien'a etc. alergà cu memorialu in favórea jidoviloru.

Ungari'a. (Ce se face cu fundatiunile!) Diariulu maghiaru „Közvélemény“ face urmatóri'a revelatiune plina de invetiatura. In anulu trecutu ministeriulu voindu se-si asigure influintia mare asupra calei ferate ce pórta numele dela riulu Tisza, decise intr'unu consiliu cá se cumpere 13 mii de actiuni de ale acelei cali cu cate 212 fl. una. Ministeriulu inse nu avea nici unu banu destinatu spre scopulu acela; déra -si ajutà curendu, ca-ci luà din fondurile r. catholice 2.756,000 si cumpará actiunile dorite. Acuma inse acele suntu scadiute la 165 fl.; prin urmare fondurile catholice perdura la acésta specula 600,000 florini.

Romani'a.

Bucuresci. Evenimentele se inaltia si se involbura cá valurile oceanului. Pre candu noi in miculu nostru spatiu ne apucaseramu se aretamu lectoriloru nostri prin discursulu dlui Blaremberg dimensiunea ce luasera desbaterile parlamentarie in camerele Romaniei asupra neutralitatii, Pórt'a otomana vine si taia cu una trasatura de condeiu totu drumulu apucatu de natiunea romana spre asecurarea neutralitatii territoriului seu. Sultanulu si pórt'a sa, declara pe Romani'a de provincia a sa otomana. Logic'a este inexorabile. De aici ar' urmá, ca Romaniei, cá unei provincie ottomane, nu-i este permissu nici macaru a vorbi de neutralitate. Gravitatea acestei situatiuni create prin orbi'a Turciei june, care sémena ca maimutiesce pe Ungari'a, este atatu de mare, incatu noi nu potemu face nimicu mai bine pentru lectorii nostri, decatu a o reproduce dupa testurile autentice venite dela Bucuresci, adaugundu inca numai atata, ca unu diariu francescu defini fapt'a Turciei cu cuvintele latinesci: Summa injuria = suprem'a insulta.

Écca fatal'a situatiune:

„Bucuresci,“ 23 Undrea 1876. / 4 Calindariu 1877.

In cele dóue din urma dile s'a agitatu, si eri s'a resolvatu in Camera o cestiune de ordinea cea mai superióra ce se póte infacisia hotaririloru unei representatiuni nationale.

A fostu memorabile diu'a parlamentaria de eri, atatu prin marea cestiune nationale ce a ocupatu-o, catu si prin puterea, cu care representantii natiunii s'au rostitu pentru afirmarea si apararea energica a drepturiloru Romaniei, in contra incalcariloru nesocotite ale guvernului otomanu.

Dupa doue siedintie secrete, una la Camera si alta la Senatu, si dupa o conferintia, in care membrii ambeloru corpuri au fostu uniti, — siedintie menite a pune pe representantii natiunii in positiune de-a cunósce bine cestiunea de care aveau se se ocupe in urma in modu officialu, — eri séra, de la optu pana la una ora si unu cuartu, s'a tienutu la Camera siedinti'a publica pentru luarea unei resolutiuni.

Agitatiunea, care a domnitu in dilele din urma in Bucuresci si in tóta Romani'a, unde isbirea ce ne aduce Turcia a fostu cunoscuta; neastemperulu, indignatiunea ce se manifestau cu curagiu si in gura mare, pe candu consiliele pretinsiloru intielepti, séu mai esactu ale sibaritiloru si speculantiloru fara simtiu nationalu, fara anima, abia cutesau a se esprime pe tacute si intr'unu modu indoiosu; multimea publicului, care diu'a intiesá stradele in grupe ce discutau cu animatiune, éru séra pana la o ora fórte inaintata implea tóte tribunele si stationá in giurulu Camerei; acésta suflare in fine, ale carei vibratiuni erau unu curentu de indignatiune patriotica, pe care nimeni n'a cutezatu a'lu infrunta in facia, erá prob'a cea mai vedita, ca represintatiunea nationale, in modulu in care trata cestiunea, si in resolutiunea ce a luatu, respundea simtimentului unanimu alu tutoru Romaniloru.

Era frumosu de-a simtí vibrarea fibrei patriotice in aceste grave momente si inriurirea ce ea esercitá pana si asupra celoru cari, orbiti de resimtieminte séu de vederi esclusivu personale, coboriau marea cestiune nationale pana la nivelulu unei cestiuni ministeriale.

Va afla astadi bolnavulu de la Bosforu, voru afla tóte cabinetele garante, ca aci, in acésta tiéra care n'a fostu nici-o-data cucerita cu sabia, esista vointia nestramutata, vointia neinvinsa de-a trai printr' o viéti'a propria si esclusivu nationale, care nu se póte desvolta de catu la sórele suveranitatii nationale; voru afla ca acésta vointia, care e secretulu pastrarii nationalitatii nóstre, departe de-a fi slabita, este astadi mai tare de catu totu-de una, multiamita lumineloru secolului; voru afla in fine, ca acésta vointia da Romaniloru o credintia atatu de puternica in drepturile loru, in catu cu nici unu pretiu ei nu voru ingadui, cá nesce tratate de aliantia se fia transformate in legaturi de vasalitate, si cá tiér'a loru independenta dupa testulu vechieloru tratate cu Pórt'a, se devia o provincia turcésca.

Déca natiunea romana a sciutu se plutésca victoriósa de asupra valuriloru furtunóse ale altoru timpuri, in cari Turci'a era de diece ori mai tare si Romani'a pe diumetate mai slaba de catu astadi, nu acum, candu drepturile séle suntu incrise in dreptulu publicu europénu, si candu din doue principate separate a devenitu prin singur'a sea vointia unu statu puternicu, se va sfii de-a afirma susu si tare drepturile sèle, si de-a desfide pe ori-cine, se le atinga!

Optu-dieci de voturi, contra trei abtieneri, afara de ministrii, si nici unu singuru votu contra, au stabilitu in nóptea de 24 Decembre in sinulu representatiunii nationale acésta atitudine barbatésca si romanésca.

Avisu Sublimei Porti; avisu fantasmagorieloru de mare putere musulmana in Europa, pe care o viséza partid'a junei Turcii cu representantulu ei Mithad-pasia.

Nu Romanii au aruncatu manusi'a; nu ei au creatu conflictulu. Ei urmau in linisce, de a se conforma strictu tratateloru si obligatiuniloru ce credeau, ca le suntu impuse de garanti'a colectiva a puteriloru Europei. Pe candu vecinii loru 'si versau sangele pentru liberare si nationalitate, Romanii -si dedeau tóté silintiele de a se conforma celei mai stricte neutralitati, servindu astu-felu mai cu obsebire interesele si positiunea imperiului otomanu.

Trista fù inse pentru Romani diu'a desceptarii. In momentulu candu asceptau, cá atitudinea loru corecta se'i redice in opiniunea puteriloru in genere si a Turciei in particulariu, se desceptara, ca acésta atitudine n'a facutu de catu se intaresca pe Turci in convingerea, ca Romani'a nu este de catu o provincia turcésca, careia Sublima Pórta a binevoitu a 'i acorda óre-cari privilegia.

Eri lumina se facù pe deplinu in Camera.

De o-data cu promulgarea prin hatt imperiale a Constitutiunii turcesci, agentulu Romaniei la Constantinopole semnalà guvernului seu, ca art. 7 alu acestei Constitutiuni se ocupa si de positiunea Romaniei, calificandu-o de provincia otomana privilegiata si pe Suveranulu ei de siefu alu acestei provincie.

Terminii Constitutiunei otomane erau pré categorici, pentru cá de si nu se rostea numele Romaniei, lumea intrega se nu recunosca intentiunea manifesta a Portii de a trece pe Romani'a intre provinciele turcesci, cu singura calificare distinctiva de privilegiata.

Lovitur'a era data: Romania o primiea in facia, si nu putea se nu riposteze. Cu tóte acestea guvernulu voi se impinga prudenti'a si spiritulu de impacare pana la ultim'a limite posibila; in scopu de a deschide Portii calea indreptarii reului si a netedirii conflictului nascundu, elu respunse telegraficu agintelui tierii la Constantinopole, ca apreciarea sea asupra art. 7 alu Constitutiunii este póte eronata, si ca se caute a avé cu ministrulu de esterne alu Turciei o esplicare categorica asupra acestui puntu.

Acésta comunicare telegrafica, espeduita din Bucuresci la 29 Decembre, nu fu primita de agintele nostru de catu la 31 Decembre. Nu mai remane dér' indouiéla, ca acésta telegrama, mai 'nainte de a parveni la agenti'a romana, a fostu cunoscuta si discutata de guvernulu otomanu. Prin urmare, candu agintele Romaniei merse la Savfetpasia se céra lamuririle si esplicarile, pe cari Constitutiunea otomana le facea neaparate, acestu consiliaru alu Maiestatii Sale Sultanului-constitutionalu sciea bine despre ce e vorba si era pregatitu a respunde.

Respunsulu categoricu fù, ca Romani'a n'a fostu si nu este de catu o provincia a imperiului otomanu. Agintele Romaniei nu lipsi de a observa ministrului de esterne alu Turciei gravitatea unei asemenea declarari, menita a fi transmisa oficialu guvernului din Bucuresci. Cu tóte aceste Savfetpasia nu stete la indouiéla a repeti afirmarea, care in asemeni conditiuni luà caracterulu unei desfideri.

Ei bine, natiunea romana, la rondulu ei, primesce desfiderea: demnitatea si drepturile ei n'o iérta se faca altu-felu. Prin aprópe unanimitatea representantiloru ei, natiunea protestá cu energia, si va apela la puteri contra incalcarii drepturiloru garantate chiaru de densele.

Situatiunea e lamurita: natiunea o data pornita pe acésta cale, nu se póte opri, dupa cum o declara categoricu ensusi presiedintele consiliului, d. Ion Brateanu, de catu atunci, candu Pórt'a, printr'unu actu totu atatu de solemnu cá si Constitutiunea imperiului, va recunósce Romani'a cá Statu suveranu, in positiunea pe care 'i-o creaza vechiele séle tratate cu imperiulu otomanu.

Tendintiele junei Turcie, manifestate in Constitutiunea otomana, suntu vedite: presiedintele consiliului le-a aretatu de la tribuna: copisti pucinu norocosi ai reformeloru si institutiuniloru Europei, urmandu esemplulu Austriei, Prusiei si altoru puteri, nouii conducatori ai imperiului otomanu spera a ajunge la fusiunea tuturoru nationalitatiloru din imperiu intr'una singura, cea otomana. Ei paru a fi destulu de naivi, spre a crede, ca este de ajunsu a decreta printr'ua Constitutiune academica, cum o numi d. Iepurénu, egalitatea de drepturi, si a proclama prin aceeasi Constitutiune, ca ori-ce fiintia omenésca din imperiu este de aci nainte Otomanu, pentru cá de indata se si devià Otomanu in realitate.

Ei paru a nu avé consciintia ca obstacole colosale de rasa si mai cu osebire de constitutiune sociala se opunu la o asemenea fusiune. Ei paru a nu intielege, ca acésta tentativa este nenorocita si pentru ca a venitu pré tardiu. Nu astadi, candu Turcia e pusa directu supt epitropi'a puteriloru Europei, cari vinu la densa se 'i dicteze si impuie conditiuni, nationalitatile din Turcia potu se fia atrase de farmeculu puterii si alu maririi, pana a se glorifica de a se numi Otomani, si a gasi vr'unu avantagiu de-a se numi astu-felu.

Si déca Romani'a chiaru atunci, candu Europ'a se infiorá de puterea turcésca, a sciutu s'o infrunte victoriosu; déca in urma, candu imperiulu Osmaniiloru nu era inca pusu suptu epitropia, Romanii au sciutu se'si revendice contra vointiei lui si chiaru contra testului tratatului de Parisu drepturi cá acelea de a seversi unirea Principateloru, de a'si da o Constitutiune inlaturandu Conventiunea, de a'si proclama unu Domnu strainu si o dinastia apoi nu astadi, candu Turci'a se afla intr'o positiune atatu de scadiuta si, candu cutéza se ne incalce drepturile cele mai positive, natiunea romana se va gasi incurcata séu intimidata de-a radica drapelulu drepturiloru séle, si de a'lu face se falfaie victoriosu pe art. 1, 7 si 8 ai Constitutiunii turcesci.

D. Iónu Brateanu a disu: „imi voiu face datori'a chiaru déca asi fi securu, ca in urma me veti ucide cu petre!“

Afle Jun'a-Turcia, ca acesta este strigatulu animei romanesci; in numele acestei abnegatiuni

patriotice pana la mórte, Romanii totu-dé-una au luptatu si au iriumfatu, cum voru triumfa si de asta-data.

Post-Scriptum. Senatulu a discutatu astadi in siedinti'a de diua si in cea de nópte asupra positiunii facute Romaniei prin constitutiunea turcésca si'a votatu cu 27 voturi pentru si 12 contra motiunea urmatória;

„Senatulu, voindu, cá drepturile antice ale Romaniei cunoscute si garantate prin tratatulu din Paris, precum si actele politice seversite in urma in virtutea suveranitatii tierei, se fia respectate si neatinse si manifestandu vointi'a sea, ca politica guvernului se aiba acésta tienta cu o procedere demna, trece la ordinea dilei."

Sedinti'a s'a radicatu la $11\frac{1}{4}$ ore. „U. p. A."

Noutati diverse.

Universitatile Austriei propriu dise.

Populatiunile universitatiloru merita cá se ni le insemnamu si noi din cause fórte grave.

In an. 1875/6 populatiunea universitatiloru austriace in tóte facultatile loru a fostu:

Universitatea dela Vien'a studenti . . .	3253
„ „ Praga studenti . . .	1875
„ „ Gratiu studenti . . .	878
„ „ Eniponte (Insbruck) stud.	814
„ „ Leopole (Lemberg) stud. .	918
„ „ Cracovi'a studenti . . .	587
„ „ Cernauti studenti . . .	209
Numerulu totale alu studentiloru .	8961

Dein acea tenerime au fostu dupa nationalitate 4162 germani, 1540 cecho-slavi, 1338 poloni, 454 ruteni, 194 sloveni, 223 serbi, 354 italiani, 396 ungureni, 111 de alte nationalitati. Despre studentii de nationalitate daco-romana séu Ostromana, cumu dicu austriacii in statisticele loru, nu aflamu in ce numeru suntu pe la universitati. Unde se stea ascunsi romanii, intre cei 396 ungureni, séu la cei 111, séu in ambele acestea cifre? Nóue casulu dein urma ni se pare mai probabile. Din reportulu „Romaniei june" dela Vien'a vedemu, ca membrii ordinari ai aceleia era in a. tr. 92, toti studenti. Romani inse mai invétia si pe la alte universitati de a le Cislaitaniei, a nume in Gratiu, Cernauti, unii si la Prag'a. Intr'aceea noi nu amu avé se stamu nici acilea, cá se cautamu cu de a meruntulu, cati juni de nationalitate romanésca din romanimea intrégа se afla in dilele nóstre pe la tóte universitatile din Europ'a, cati si la alte institute inalte, precum politechnice, militarie, nautice, academii de belle arte, facultati juridice si theologice singuratece, ca numai asia vomu sci de ce poteri avemu se dispunemu in acésta lupta inversiunata pentru existentia. Acésta cestiune o ar' poté deslega relative mai usioru chiaru studentii dela universitati prin corespondentie, alegundu-si unu locu, de es. Vien'a séu Parisulu, in care se se adune datele dela tóte institutele superiori, incependu din Romani'a (Bucuresci, Iassi), trecundu pe la Clusiu inainte preste Cernauti, Prag'a, Vien'a, Gratiu, la universitati de ale Germaniei, de acolo la Bruxell'a, Parisu, Zürich, apoi la Itali'a pana la Rom'a, ca-ci preste totu avemu fii de ai nostri la studiele mai inalte. Unu cathalogu redactatu in sensulu acesta este astadi adeverata necessitate si punctu de onóre nationale.

Populatiunea Germaniei. Cu finea a. 1875 se facù recensimentu séu numeratura nóua a populatiunei de pre intregulu territoriu alu Germaniei unificate, adeca cu Prussi'a cu totu, si s'au aflatu 42.756,910 suflete de locuitori, dintre cari la $6\frac{1}{2}$ milióne suntu slavi, preste 1 milionu francesi si italiani, $\frac{1}{2}$ milionu evrei. Slavii suntu in Silesi'a, Posnani'a, Prussi'a propriu disa, Hannover'a, Saxoni'a etc., éra la Renu francesi; toti ceilalti suntu germani. Tóta acésta populatiune de apròpe 43 milióne se afla pe unu territoriu numai circa de 10,000 miluri patrate. Deci, nu are nimeni causa de a se mira, déca migratiunea germaniloru nu póte inceta nici-odata, ci are numai se judece consecentiele. Imperiulu austro-ungurescu are (dupa perderea Venetiei) pe 11,306 mil. patr. $35\frac{1}{2}$ milióne suflete. Dreptu ca Bohemi'a, Moravi'a, Austri'a suntu preste mesura populate, déra cu atatu mai pucini locuitori au alte mai multe provincie ale acestei monarchii.

(Istori'a Romaniloru,) manualu didacticu pentru scólele poporale romane de Ioanu Tuducescu invetiatoriu in Lippa, prin ordinatiune ministeriale s'a opritu de a se folosi in scólele poporale sub pretestu, ca suscita ura intre popórele conlocuitórie si nu sta in consonantia cu referintiele politice ale statului. Totu-odata consiliulu permanentu alu comitatului Timisiorei a intentatu contra auctorului acelui manualu prcedur'a criminale. — Va se dica, domnii maghiari nu numai ca nu incetédia de a pune interdicte pe tóte cartile de cultura natiouale romana, ci mergu acuma si mai departe si voiescu se pedepsésca pe scriitorii romani cu inchisóre. Pre acésta cale inse guvernulu maghiaru provóca tocmai aceea ce voiesce se evite: ura nedumerita intre poporulu maghiaru si romanu, prin ce aduce statului cele mai rele servitie mai vertosu in aceste tempuri critice.

(Sinucci deri.) Din Brünn se anuncia, ca locotenentulu de maresialu campestru, baronulu Urban, s'a sinuccisu tocmai in diu'a de anulu nou luandu-su si viètia prin unu glontiu. Caus'a sinucciderei se dice a fi starea materiale derangiata. Repausatulu erá cevaleru alu ordinului Theresianu si cá soldatu a escellatu mai vertosu in anulu 1848 in Transilvani'a, din care causa numele lui e bine cunoscutu la romani. — Asemenea cetimu in „Magy. Polgár", cu colonelulu de honvedi Vincentiu Szabó inca s'a sinuccisu in 3 Ianuariu, totu din caus'a referintieloru financiari derangiate. Totu acestu diurnalu ne spune, ca inspectorulu scolaru Dömötör s'a spendiuratu. — Va se dica sinucciderile sunt la ordinea dilei si forméza o parte insemnata din caracteristic'a tempului, candu ungurulu si neamtiulu se cérta pentru milliónele bancei nationale.

(Iubileu de 25 de ani.) Foi'a periodica „Gartenlaube" intrà in 1 Ianuariu 1877 in alu 25-lea anu de vietia, cu care ocasiune 'si serbà jubileulu seu de unu patrariu de seculu. Acésta fóia s'a infiintiatu la a 1853 si in anulu primu avù vr'o 5000 de prenumeranti, care numeru se urcà pana la finea anului 1876 la colossal'a suma de 380,000. Acésta editiune colossala se tiparesce astadi cu 18 masine manate de vaporu si cu tóte ca fia care numeru se culege de cate patru ori, totusi se receru trei septemani de lucru, pana ce se da gat'a unu numeru.

(Bibliografia.) Au mai esitu in an. 1876 la lumina:

Calindariu pe an. 1877 de Mihaiu Calinescu, secr. Societatii pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovin'a an. IV-lea, Cernauti, tipogr. lui R. Eckhardt, 60 cr. v. a., fórte bogatu, cu tóte cele de lipsa unui cetatianu si continuarea Almanachului. Despre territoriulu ce'lu locuescu romanii parte singuri, parte in maioritate si in minoritate. Bucovin'a, Basarabi'a, Moldov'a, Maramurasiu, Crisian'a, Temesian'a, Transilvani'a, Romani'a, Traci'a, Tesali'a, Epiru séu Albani'a, unde inca se afla la 350,000 romani, Bulgari'a, Bosni'a etc. are date interesante, d. e. in Macedoni'a se afla 450,000 romani. Despre societatea tenerimei bucovinene Arborós'a si inaintarea cu aspiratiunile ei nationali.

Viéti'a, operele si filosofi'a lui Descartes, de diaconulu Stefanu Calinescu prof. (tese de licentiatu in litere) la librari'a fratiloru Ioanitiu in Bucuresci.

Cronologia rationale séu prescurtare de istori'a universale de A. d. Xenopolu, prof. de istoria si filosofia in academi'a din Iassi, in 200 pag. resumatu completu si criticu alu intregei istorie univ. cuprindiendu si pe a Romaniloru. Se afla cu 4 francei in Bucuresci librari'a Socecu.

Fratii Corsicani trad. de A. D. Jarcu.

Revist'a europea, revista italiana lunaria, in fascicululu din Novembre a. c. face revista preste miscarile literarie ale romaniloru din Orientu, si insira operele esite, ma si incordarile nóstre de inaintare. Pana si despre silintiele romaniloru de a resiste maghiarisarei e bine informata si se interesaza de noi, fratii, mai multu de ce s'ar' crede. — Inainte numai, ca avemu simphatie consangene.

Mai nou.

Constantinopole 6 Ianuariu. (Biuroulu de Coresp.) Situatiunea este inca neschimbata. Conferintiele delegatiloru intre sine si cu turcii se continua, pentru cá turcii se nu faca opositiune formale propuneriloru conferintiei, deórace maioritatea delegatiloru este inclinata a mai face oresi cari concessiuni, cari inse nu voru fi asiá de esentiali, incatu se multiumésca pe turci.

Constantinopole, 8 Ianuariu. In siedinti'a de astadi a conferintiei, representantele italianu Conti combatù argumentele lui Safvet-pasi'a desvoltate in siedinti'a precedenta. Salisburi sprigini pe Conti. Cu tóte aceste inse turcii nu renunciara la nice un'a din contrapropunerile loru, inse partecipara la discussiune asupra cestiunei de garantia si anumitu asupr'a organisarii comissiunei de supraveghiare. Se crede, ca conferinti'a va mai tiené numai vr'o doue trei siedintie.

— Pentru cá se inflorésca si comerciulu si industri'a intre ai nostri, avemu oblegatiune nationale ai sprigini cu totu concursulu la ei. Not'a Red.

Cursurile

la bursa in 9 Ianuariu 1877 stá asia:

Galbini imperatesci — —	5 fl.	98	cr. v. a.
Napoleoni — — —	10 „	03	„ „
Augsburg — — — —	— „	—	„ „
Londonu — — —	125 „	70	„ „
Imprumutulu nationalu —	67 „	55	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	61 „	25	„ „
Obligatiunile rurale ungare	73 „	60	„ „
„ „ temesiane	71 „	—	„ „
„ „ transilvane	71 „	60	„ „
„ „ croato-slav.	— „	—	„ „
Actiunile bancei — —	807 „	—	„ „
„ creditului — —	140 „	70	„ „

Cu acestu nr. se inchiaie an. 1876. Nr. 1 se va tramite numai la acei dd. abonati, cari au binevoitu a prenumará.

Aceloru domni, cari nu'si voru pregetá cá se adune cate 9 abonati, se dà 1 exemplariu gratis. Banii de abonamentu se potu inaintá mai usioru si mai siguru prin asemnatiuni de posta.

Adressele si ultim'a posta se fia scrise catu se pote mai exactu, si inaintate dreptu la redactiune.

Redactoru respundietoriu si Editoru

IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparîulu lui

IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.